

07.12.2015

Sj/2

§ 1189

Lausunnon antaminen opetus- ja kulttuuriministeriölle työryhmämuistiosta 2015:16 koskien nuorisolain uudistamista

HEL 2015-012276 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa lausuntoaan nuorisolautakunnan 26.11.2015 ja opetuslautakunnan 17.11.2015 asiasta antamat lausunnot:

Nuorisolautakunnan lausunto

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus on Suomen suurin nuorisoalan toimija. Noin 400 työntekijällämme on vuosittain noin 1,4 miljoonaa kontaktia nuoriin. Jo tästä syystä katsomme tarpeelliseksi kommentoida ehdotusta uudeksi nuorisolaiksi.

Pääsääntöisesti nuorisolautakunta pitää ehdotusta uudeksi nuorisolaiksi hyvänä. Lakiehdotus heijastelee alalla tapahtuneita muutoksia. Lakiehdotus selventää lain roolia puitelakina ja korostaa järjestöjen ja kuntien roolia nuorisotyön konkreettisten muotojen valinnassa. Nuorisolautakunta katsoo, että lakiehdotus painottaa oikealla tavalla nuorten omaa toimijuutta.

Nuorisolautakunta ei lausu etsivää nuorisotyötä tai nuorten työpajatoimintaa koskevista pykälistä, koska ne kuuluvat Helsingin sisäisessä työnjaossa opetusviraston vastuulle.

Nuorisolautakunta pitää hyvänä, että lain piirissä olevien nuorten ikärajoissa on tapahtunut muutoksia (3§). Nuorisolautakunta näkee perusteluja sille, että lain yläikäraja nousee 29 ikävuoteen. Muun muassa turvapaikanhakijoiden määrän kasvu sekä uudenlainen kansalaisaktivismi osoittavat, kuinka nuorilla aikuisillakin on selkeitä tarpeita nuorisotyölliselle avulle, tuelle ja toiminnalle. Kokonaisuutena nuorisoasiainkeskus katsoo, että ehdotetut ikärajat kuvastavat aiempia paremmin nuorisotyötä.

Kunnan vastuun (8§) määrittelyssä on tapahtunut huomattava parannus aiempaan. Nuorisolautakunta on tuonut esille jo lainvalmisteluun liittyvissä kuulemisissa, että kuntien tehtäväkuvausten väljentäminen ottaa aiempaa paremmin huomioon kunnallisen nuorisotyön resurssi- ja painotuserot. Nuorisolautakunta kannustaa kuitenkin harkitsemaan, olisiko perusteita kuvata ehdotettua tarkemmin se, millaista roolia kunta näyttelee nuorisopolitiikassa. Helsingin nuorisotyössä katsotaan, että

nuorisoasiainkeskuksen merkittävä rooli on nuorten edunvalvontatoiminta kunnan sisällä sekä kaupungin käytäntöjen avaaminen nuorille.

Nuorisolautakunta pitää hyvänä, että laissa säädetään myös jatkossa monialaisesta yhteistyöstä (9§). Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on kolmen toimintavuotensa aikana vaikuttanut suunnattomasti siihen, että nuorten palveluja tuotetaan yhdessä muiden kanssa. Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ansiota on myös se, että Helsinki on merkittävästi lisännyt nuoria koskevan tiedon avoimuutta sekä tietoperustaista päätöksentekoa. Ohjaus- ja palveluverkosto on myös ollut luonteva tapa viedä eteenpäin nuorten omia aloitteita. Helsinki pitää viisaana, että jatkossa kunnat voivat itse päättää yhdistetäänkö nuorisolain edellyttämä verkostotyö jonkin toisen verkoston tehtäväksi. Nykyisin lastensuojelulain ja nuorisolain edellyttämässä verkostotyössä on ilmeistä päällekkäisyyttä. Nuorisolautakunta näkee tärkeänä, että laissa mainittaisiin järjestöjen ja nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen lisäksi myös nuorten kanssa tehtävä yhteistyö.

Osaamiskeskuksilla (17§) on erittäin suuri merkitys alan laadullisesta kehityksessä. Nuorisolautakunta toivoo, että siirryttäessä palvelu- ja kehittämiskeskuksista osaamiskeskuksiin tehdään kriittinen arviointi keskuksen tavoitteista, vastuualueista ja toimintatavoista. Tällä hetkellä esimerkiksi monikulttuurisella työllä ja kunnallisella nuorisotyöllä ei ole kansallista kehittäjää, kun taas kulttuurisella nuorisotyöllä on useita.

Nuorisolautakunta näkee, että osaamiskeskuksia tulisi laittaa julkiseen hakuun. Osaamiskeskusten toiminnan laatua tulisi arvioida säännöllisesti ulkopuolisen arvioitsijan toimesta siten, että arvioinnin tulokset ovat julkisia. Nuorisolautakunta näkee harkitsemisen arvoisena, että osaamiskeskuksia olisivat määräaikaikaisella sopimuksella.

Nuorisolautakunta pitää erityisen tärkeänä sitä, että nuorisolaissa määritellään velvoitteita nuorten osallistamiseen ja kuulemiseen (22§). Nuorisolautakunta pitää hyvänä sitä, että kuntalaisten kuulemista ja osallisuutta koskevat velvoitteet on kirjattu kuntalakiin. On olennaista, että nuoret ovat mukana asiantuntijoina, asiakkaina ja toteuttajina suunniteltaessa uudistuksia kansallisella tai paikallisella tasolla. Siksi on erinomaista, että sekä kunta- että nuorisolaissa tunnustetaan se, että nuorisovaltuustomalli ei riitä takaamaan nuorten osallisuutta yhteiskunnassa. Helsingin kaupungin nuorten laajaan ja monipuoliseen osallistamiseen perustuva Ruuti on osoittautunut toimivaksi. Nuorisolautakunta esittää mallia myös muualla Suomessa käyttöönotettavaksi.

Lakiehdotukseen kirjattu velvoite mahdollisuuden tarjoamisesta ei nyt ota kantaa siihen, miten hyvin tämä mahdollisuus tulee tarjota ja mihin mahdollisuuden tarjoaminen johtaa. Filosofin Martha Nussbaum koros-

taa toimintakykyajattelussa, että mahdollisuus ei muutu toiminnaksi jos yksilöllä ei ole kykyjä käyttää tuota mahdollisuutta. Hyvinvointisosiologian professori Juho Saari kutsuu tätä transformaatio-ongelmaksi, joka merkittävässä määrin selittää huono-osaisuutta Suomen kaltaisissa korkean elintason maissa. Juuri transformaatio-ongelman vuoksi mm. Nussbaum ja Saari panevat paljon painoarvoa tosiasiallisille mahdollisuuksille. Samanlaista ajattelua tulisi vahvistaa nuorisolaissa, jotta myös heikommassa asemassa olevien nuorten ääni tulee kuulluksi. Nuorisoasiainkeskus pitäisi parempana kirjauksena seuraavaa:

”Sen lisäksi mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, nuorilla ja lapsilla on oikeus osallistua ja vaikuttaa paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen nuorisotyön ja – politiikan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.”

Opetuslautakunnan lausunto

Etsivä nuorisotyö on tavoittanut palveluiden ulkopuolella olevia nuoria ja vakiinnuttanut paikkansa Helsingissä. Etsivä, jalkautuva ja kokonaisvaltainen työote on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi nuorten ohjauksessa ja palveluissa. Opetuslautakunta katsoo, että etsivä työote tulisi olla lähtökohtana nuorten ohjaus- ja tukipalveluita kehitettäessä, ei niinkään etsivän nuorisotyön lisääminen.

Opetuslautakunta ei kannata nuorisolain uudistuksessa esitettyä ikärajan nostoa alle 25-vuotiaista alle 30-vuotiaisiin niiden nuorten osalta, joista laki velvoittaa tekemään ilmoituksen etsivälle nuorisotyölle. Opetuslautakunta ei kannata myöskään mahdollisten etsivälle nuorisotyölle ilmoituksia tekevien tahojen lisäämistä eikä etsivän nuorisotyön toimimista viranomaisia yhdistävän rekisterin ylläpitäjänä.

Opetuslautakunta kannattaa esityksiä liittyen valtionavustuksen myöntämiseen nuorten työpajatoimintaan sekä huumausainetestaukseen nuorten työpajatoiminnassa.

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja koordinoi etsivää nuorisotyötä Helsingissä järjestämällä ja hankkimalla etsivän nuorisotyön palvelua. Helsingin kaupunki tuottaa etsivää nuorisotyötä itse kaupunginkanslian toimesta Tulevaisuustiskillä (4 työntekijää). Opetusvirasto tuottaa valtionavustuksella (kattaa n. 65 % toiminnan kuluista) suomenkielistä etsivää nuorisotyötä Stadin ammattiopistossa (6 työntekijää).

Lisäksi kaupunki hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntarjoajilta. Opetusviraston vuodesta 2016 mahdollisesti maksama korvaus (5 000 euroa/työntekijä) näille yksityisille palveluntuottajille kat-

tavat vain osan niistä kustannuksista, joita valtionavustukset (30 000 euroa/työntekijä vuonna 2015) eivät kata. Vuonna 2015 suomenkielistä palvelua tarjoaa Helsingissä Helsingin seudun erilaiset oppijat (2 työntekijää) sekä Vamos (5 työntekijää). Ruotsinkielistä etsivää nuorisotyötä pääkaupunkiseudun nuorille tarjoaa SVEPS (2 työntekijää tarjoaa palveluja pääosin helsinkiläisille nuorille). Vuonna 2015 Helsingissä on yhteensä 19 etsivän nuorisotyön työntekijää.

Opetuslautakunta lausuu opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän ehdotuksesta uudeksi nuorisolaiksi koskien etsivää nuorisotyötä seuraavaa:

10 § Etsivä nuorisotyö

Opetuslautakunta kannattaa, että voimassa olevaan lakiin verrattuna pykälässä 10 korostettaisiin nuoren osallisuuden ja elämänhallinnan lisäämistä, jotka ovat keskeinen osa etsivää nuorisotyötä.

Säännöksen mukaan kunta ei ole edelleenkään velvollinen järjestämään etsivää nuorisotyötä. Opetuslautakunta katsoo, että tämä vapaaehtoisuus on näennäistä Helsingissä. Etsivä nuorisotyö on vakiinnuttanut paikkansa Helsingin nuorten palvelurakenteessa. Helsingissä asuu n. 140 000 15–29-vuotiasta nuorta vuonna 2015 eli 14 prosenttia koko maan nuorista. Etsivä nuorisotyö on välttämätöntä Helsingissä, jotta nuoret löytävät tarvitsemansa palvelut.

11 § Tietojen luovuttaminen etsivälle nuorisotyölle

Voimassa olevaan nuorisolakiin verrattuna ehdotetussa lakiuudistuksessa on tietojen luovuttamiseen etsivälle nuorisotyölle liittyvä erillinen, opetuksen- ja koulutuksen järjestäjiä sekä puolustusvoimia ja siviilipalvelukeskusta velvoittava 25 vuoden yläikärajaa poistettu. Jatkossa erillistä ikärajaa ei olisi, vaan se koskisi kaikkia alle 30-vuotiaita. Tämän lisäksi oikeutta nuoren tietojen luovuttamiseen etsivälle nuorisotyölle laajennettaisiin myös Kansaneläkelaitokselle.

Etsivälle nuorisotyölle luovutetaan Helsingissä voimassa olevan lain mukaisesti n. 1500 - 2000 nuoren tiedot vuosittain. Ikärajan nostaminen, joka määrittelee nuoret, joiden tiedot etsivälle nuorisotyölle tulee ilmoittaa sekä ilmoittajatahojen lisääminen, tulee kasvattamaan etsivän nuorisotyön asiakasmäärää. Tämä tarkoittaa etsivän nuorisotyön tarpeen lisääntymistä ja siihen liittyvien kustannusten kasvamista.

12 § Rekisteri viranomaisten yhteistyötä varten etsivässä nuorisotyössä

Opetuslautakunta katsoo, että pykälän 2 momentin mukainen etsivän nuorisotyön uusi rooli viranomaisia yhdistävän rekisterin ylläpitäjänä ei

ole järkevä. Viranomaisten välistä tiedonkulkua sekä yhteistyötä nuoren asioissa on lisättävä jo olemassa olevien palveluiden ja verkostojen sisällä, ei luomalla uusia teknisiä ratkaisuja, jotka johtavat etsivän nuorisotyön tehtävien laajenemiseen.

Opetuslautakunta katsoo, että pykälän 3 momentissa oleva uudistus, jonka mukaan rekisteröity yhdistys, säätiö tai muu yhteisö voisi toimia rekisterin käyttäjänä tietojen luovuttamista varten, ei vaikuta toimivalta ratkaisulta Helsingissä. Toimijoiden suuren määrän johdosta ei rekisterin ylläpito etsivän nuorisotyön toimesta olisi realistista.

13 § Nuoren tietojen käsitteleminen etsivässä nuorisotyössä

Opetuslautakunta kannattaa lakiluonnoksen kirjausta liittyen nuoren tietojen käsittelyyn etsivässä nuorisotyössä.

20 § Muut valtionavustukset

Opetuslautakunta on huolissaan etsivälle nuorisotyölle kohdennetusta valtionavustuksesta, jonka määrän on jo nyt arvioitu vuodelle 2016 vähenevän 30 000 eurosta/henkilötyövuosi 25 000 euroon/ henkilötyövuosi. Opetuslautakunta toteaa, että 14 prosenttia koko maan 15–29-vuotiaista nuorista asuu Helsingissä. Vuonna 2015 etsivän nuorisotyön 14 miljoonan euron valtionavustuksen kokonaismäärästä kohdentui Helsinkiin vain 3 prosenttia, 450 000 euroa.

NUORTEN TYÖPAJATOIMINTA

Stadin ammattiopistossa toimii neljä suomenkielistä nuorten työpajaa Mediakylpylä, Metalliverstas, Sininen Verstas sekä WooDoo-werstas. Työpajat on tarkoitettu työttömille nuorille ja ne ovat osa Stadin ammattiopiston oppimisympäristöjä. Suomenkielinen työpajatoiminta rahoitetaan kaupungin omalla rahoituksella. Pääkaupunkiseudulla toimii myös ruotsinkielinen työpaja SVEPS, jonka omistaa Folkhälsan Utbildning Ab. Noin puolet SVEPSin asiakkaista on helsinkiläisiä nuoria. Kaupunginkanslia (Helsingin työllistämistoimikunta) avustaa SVEPSin työpajatoimintaa 100 000 eurolla vuodessa.

Opetuslautakunta lausuu opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän ehdotuksesta uudeksi nuorisolaiaksi koskien nuorten työpajatoimintaa seuraavaa:

19 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Opetuslautakunta kannattaa esitettyä erillistä pykälää nuorten työpajojen valtionavustusten myöntämiseen.

27 § Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa

07.12.2015

Sj/2

Opetuslautakunta kannattaa esitettyä pykälää liittyen huumausainetestaukseen nuorten työpajatoiminnassa. Helsingissä nuorten työpajat ovat osa Stadin ammattiopistoa. Helsingin kaupungin nuorten työpajoilla työskentelee työkokeilijoiden lisäksi opiskelijoita, joita velvoittaa laki ammatillisesta peruskoulutuksesta. Laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta 34 a § säädetään samansuuntaisesti huumausainetestauksesta kuin esitetyssä 27 § huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Korvataan kappale 1:

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan nuorisolautakunnan 26.11.2015 ja opetuslautakunnan 17.11.2015 siten muutettuna, että kaupunginhallitus ei kannata työryhmän ehdotusta huumausainetestauksesta nuorten työpajoilla. (Lausunnosta poistetaan näin ollen kohdat 15 ja 30).

Kannattaja: Mirka Vainikka

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 – 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

07.12.2015

Sj/2

Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 4.11.2015
- 2 Nuorisolain uudistaminen, työryhmän esitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lähettänyt alueen nuorisotoimenjohtajille ja etsivän työn yhteyshenkilöille linkin opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöön. Lausuntopyyntö koskee nuorisolain uudistamista koskevaa ministeriön työryhmämuistiota 2015:6 Nuorisolain uudistaminen. Aluehallintoviranomaisen viestin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö on hoitanut viralliset lausuntopyynnöt. Viestissä todetaan, että Lausuntopalvelualustan kautta lausunnon voivat antaa myös muut kiinnostuneet tahot. Opetuslautakunta ja nuorisolautakunta ovat valmistelleet työryhmän muistiosta lausuntonsa. Opetuslautakunnan lausunnosta äänestettiin päätöshistoriasta ilmenevällä tavalla. Asian merkityksen vuoksi lausunnon antaminen tuodaan kaupunginhallitukselle. Lausunnon antamisen määräaika päättyy 30.11.2015.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 4.11.2015
- 2 Nuorisolain uudistaminen, työryhmän esitys

07.12.2015

Sj/2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ministeriö

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 30.11.2015 § 1166

HEL 2015-012276 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

30.11.2015 Pöydälle

Esittelijä muutti esitystään siten, että kappaleen 10 loppu lisätään seuraava lause:

"Nuorisolautakunta esittää mallia myös muualla Suomessa käyttöönettäväksi."

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle Silvia Modigin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 26.11.2015 § 122

HEL 2015-012276 T 03 00 00

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus on Suomen suurin nuorisoalan toimija. Noin 400 työntekijällämme on vuosittain noin 1,4 miljoonaa kontaktia nuoriin. Jo tästä syystä katsomme tarpeelliseksi kommentoida ehdotusta uudeksi nuorisolaiksi.

Pääsääntöisesti nuorisolautakunta pitää ehdotusta uudeksi nuorisolaiksi hyvänä. Lakiehdotus heijastelee alalla tapahtuneita muutoksia. Lakiehdotus selventää lain roolia puitelakina ja korostaa järjestöjen ja kuntien roolia nuorisotyön konkreettisten muotojen valinnassa. Nuorisolautakunta katsoo, että lakiehdotus painottaa oikealla tavalla nuorten omaa toimijuutta.

Nuorisolautakunta ei lausu etsivää nuorisotyötä tai nuorten työpajatoimintaa koskevista pykälistä, koska ne kuuluvat Helsingin sisäisessä työnjaossa opetusviraston vastuulle.

Nuorisolautakunta pitää hyvänä, että lain piirissä olevien nuorten ikärajoissa on tapahtunut muutoksia (3§). Nuorisolautakunta näkee perusteita sille, että lain yläikäraja nousee 29 ikävuoteen. Muun muassa turvapaikanhakijoiden määrän kasvu sekä uudenlainen kansalaisaktivismi osoittavat, kuinka nuorilla aikuisillakin on selkeitä tarpeita nuorisotyölliselle avulle, tuelle ja toiminnalle. Kokonaisuutena nuorisoasiainkeskus katsoo, että ehdotetut ikäraajat kuvastavat aiempia paremmin nuorisotyötä.

Kunnan vastuun (8§) määrittelyssä on tapahtunut huomattava paranus aiempaan. Nuorisolautakunta on tuonut esille jo lainvalmisteluun liittyvissä kuulemisissa, että kuntien tehtäväkuvausten väljentäminen ottaa aiempaa paremmin huomioon kunnallisen nuorisotyön resurssi- ja painotuserot. Nuorisolautakunta kannustaa kuitenkin harkitsemaan, olisiko perusteita kuvata ehdotettua tarkemmin se, millaista roolia kunta näyttelee nuorisopolitiikassa. Helsingin nuorisotyössä katsotaan, että nuorisoasiainkeskuksen merkittävä rooli on nuorten edunvalvontatoiminta kunnan sisällä sekä kaupungin käytäntöjen avaaminen nuorille.

Nuorisolautakunta pitää hyvänä, että laissa säädetään myös jatkossa monialaisesta yhteistyöstä (9§). Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on kolmen toimintavuotensa aikana vaikuttanut suunnattomasti siihen, että nuorten palveluja tuotetaan yhdessä muiden kanssa. Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ansiota on myös se, että Helsinki on merkittävästi lisännyt nuoria koskevan tiedon avoimuutta sekä tietoperustaista päätöksentekoa. Ohjaus- ja palveluverkosto on myös ollut luonteva tapa viedä eteenpäin nuorten omia aloitteita. Helsinki pitää viisaana, että jatkossa kunnat voivat itse päättää yhdistetäänkö nuorisolain edellyttämä verkostotyö jonkin toisen verkoston tehtäväksi. Nykyisin lastensuojelulain ja nuorisolain edellyttämässä verkostotyössä on il-

meistä päällekkäisyyttä. Nuorisolautakunta näkee tärkeänä, että laissa mainittaisiin järjestöjen ja nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen lisäksi myös nuorten kanssa tehtävä yhteistyö.

Osaamiskeskuksilla (17§) on erittäin suuri merkitys alan laadullisesta kehityksessä. Nuorisolautakunta toivoo, että siirryttäessä palvelu- ja kehittämiskeskuksista osaamiskeskuksiin tehdään kriittinen arviointi keskuksen tavoitteista, vastualueista ja toimintatavoista. Tällä hetkellä esimerkiksi monikulttuurisella työllä ja kunnallisella nuorisotyöllä ei ole kansallista kehittäjää, kun taas kulttuurisella nuorisotyöllä on useita.

Nuorisolautakunta näkee, että osaamiskeskuksia tulisi laittaa julkiseen hakuun. Osaamiskeskuksien toiminnan laatua tulisi arvioida säännöllisesti ulkopuolisen arvioitsijan toimesta siten, että arvioinnin tulokset ovat julkisia. Nuorisolautakunta näkee harkitsemisen arvoisena, että osaamiskeskuksia olisivat määräaikaisella sopimuksella.

Nuorisolautakunta pitää erityisen tärkeänä sitä, että nuorisolaissa määritellään velvoitteita nuorten osallistamiseen ja kuulemiseen (22§). Nuorisolautakunta pitää hyvänä sitä, että kuntalaisten kuulemista ja osallisuutta koskevat velvoitteet on kirjattu kuntalakiin. On olennaista, että nuoret ovat mukana asiantuntijoina, asiakkaina ja toteuttajina suunniteltaessa uudistuksia kansallisella tai paikallisella tasolla. Siksi on erinomaista, että sekä kunta- että nuorisolaissa tunnustetaan se, että nuorisovaltuustomalli ei riitä takaamaan nuorten osallisuutta yhteiskunnassa. Helsingin kaupungin nuorten kuulemis- ja osallistamismalli Ruuti on osoittautunut toimivaksi. Nuorisolautakunta esittää mallia myös muualla Suomessa käyttöönotettavaksi.

Lakiehdotukseen kirjattu velvoite mahdollisuuden tarjoamisesta ei nyt ota kantaa siihen, miten hyvin tämä mahdollisuus tulee tarjota ja mihin mahdollisuuden tarjoaminen johtaa. Filosofi Martha Nussbaum korostaa toimintakykyajattelussa, että mahdollisuus ei muutu toiminnaksi jos yksilöllä ei ole kykyä käyttää tuota mahdollisuutta. Hyvinvointisosiologian professori Juho Saari kutsuu tätä transformaatio-ongelmaksi, joka merkittävässä määrin selittää huono-osaisuutta Suomen kaltaisissa korkean elintason maissa. Juuri transformaatio-ongelman vuoksi mm. Nussbaum ja Saari panevat paljon painoarvoa tosiasiallisille mahdollisuuksille. Samanlaista ajattelua tulisi vahvistaa nuorisolaissa, jotta myös heikommassa asemassa olevien nuorten ääni tulee kuulluksi. Nuorisoasiainkeskus pitäisi parempana kirjauksena seuraavaa:

"Sen lisäksi mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, nuorilla ja lapsilla on oikeus osallistua ja vaikuttaa paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen nuorisotyön ja – politiikan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin."

07.12.2015

Sj/2

Käsittely

26.11.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Lisätään kohdan (10) loppuun virke: "Helsingin kaupungin nuorten kuu-
lemis- ja osallistamismalli Ruuti on osoittautunut toimivaksi. Nuorisolau-
takunta esittää mallia myös muualla Suomessa käyttöönotettavaksi."

Muutetaan kohdan (5) virke: "Nuorisolautakunta näkee perusteluja sille,
että lain yläikäraja pidetään 29 ikävuodessa." muotoon "Nuorisolauta-
kunta näkee perusteluja sille, että lain yläikäraja nousee 29 ikävu-
teen."

Vastaehdotus:

Benjamin Ellenberg:

Muutetaan kohdan (5) virke muotoon:

Alle 7-vuotiaiden rajaaminen

nuorisolain ulkopuolelle on perusteltua. Nuorisolautakunta katsoo, että
lain alaikärajan nostaminen 7 ikävuodesta 12 ikävuoteen olisi
harkitsemisen arvoista.

Ellenbergin ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Sirkku Ingervo: poistetaan kohdasta 5 kohta:

Alle 7-vuotiaiden rajaaminen nuorisolain ulkopuolelle on perusteltua.

Nuorisolautakunta katsoo, että

lain alaikärajan nostaminen 7 ikävuodesta 10 ikävuoteen olisi harkitse-
misen arvoista. Ikärajan nostaminen 10 ikävuoteen kuvastaisi parem-
min nuorisotyön ja -toiminnan nykyistä tilaa.

Kannattaja: Vesa Korkkula

Vastaehdotus:

Timo Kontio: Muutetaan kohta (12) muotoon:

"Sen lisäksi mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, nuorilla ja
lapsilla on oikeus osallistua ja vaikuttaa paikallisen, alueellisen ja valta-
kunnallisen nuorisotyön ja – politiikan suunnitteluun, toteutukseen ja ar-
viointiin."

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

07.12.2015

Sj/2

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: poistetaan kohdasta 5 kohta:
Alle 7-vuotiaiden rajaaminen nuorisolain ulkopuolelle on perusteltua.
Nuorisolautakunta katsoo, että
lain alaikärajan nostaminen 7 ikävuodesta 10 ikävuoteen olisi harkitsemisen arvoista. Ikärajan nostaminen 10 ikävuoteen kuvastaisi paremmin nuorisotyön ja -toiminnan nykyistä tilaa.

Jaa-äännet: 1

Benjamin Ellenberg

Ei-äännet: 6

Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Timo Kontio, Vesa Korkkula, Sanna Lehtinen, Stella Qin

Tyhjä: 1

Fatbardhe Hetemaj

Poissa: 1

Olli Isoaho

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Muutetaan kohta (12) muotoon: "Sen lisäksi mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, nuorilla ja lapsilla on oikeus osallistua ja vaikuttaa paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen nuorisotyön ja – politiikan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin."

Jaa-äännet: 3

Benjamin Ellenberg, Fatbardhe Hetemaj, Helena Kantola

Ei-äännet: 4

Timo Kontio, Vesa Korkkula, Sanna Lehtinen, Stella Qin

Tyhjä: 0

Poissa: 2

Sirkku Ingervo, Olli Isoaho

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

07.12.2015

Sj/2

Opetuslautakunta 17.11.2015 § 207

HEL 2015-012276 T 03 00 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Etsivä nuorisotyö on tavoittanut palveluiden ulkopuolella olevia nuoria ja vakiinnuttanut paikkansa Helsingissä. Etsivä, jalkautuva ja kokonaisvaltainen työote on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi nuorten ohjauksessa ja palveluissa. Opetuslautakunta katsoo, että etsivä työote tulisi olla lähtökohtana nuorten ohjaus- ja tukipalveluita kehitettäessä, ei niinkään etsivän nuorisotyön lisääminen.

Opetuslautakunta ei kannata nuorisolain uudistuksessa esitettyä ikärajan nostoa alle 25-vuotiaista alle 30-vuotiaisiin niiden nuorten osalta, joista laki velvoittaa tekemään ilmoituksen etsivälle nuorisotyölle. Opetuslautakunta ei kannata myöskään mahdollisten etsivälle nuorisotyölle ilmoituksia tekevien tahojen lisäämistä eikä etsivän nuorisotyön toimimista viranomaisia yhdistävän rekisterin ylläpitäjänä.

Opetuslautakunta kannattaa esityksiä liittyen valtionavustuksen myöntämiseen nuorten työpajatoimintaan sekä huumausainetestaukseen nuorten työpajatoiminnassa.

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja koordinoi etsivää nuorisotyötä Helsingissä järjestämällä ja hankkimalla etsivän nuorisotyön palvelua. Helsingin kaupunki tuottaa etsivää nuorisotyötä itse kaupunginkanslian toimesta Tulevaisuustiskillä (4 työntekijää). Opetusvirasto tuottaa valtionavustuksella (kattaa n. 65 % toiminnan kuluista) suomenkielistä etsivää nuorisotyötä Stadin ammattiopistossa (6 työntekijää).

Lisäksi kaupunki hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntarjoajilta. Opetusviraston vuodesta 2016 mahdollisesti maksama korvaus (5 000 euroa/työntekijä) näille yksityisille palveluntuottajille kattavat vain osan niistä kustannuksista, joita valtionavustukset (30 000 euroa/työntekijä vuonna 2015) eivät kata. Vuonna 2015 suomenkielistä palvelua tarjoaa Helsingissä Helsingin seudun erilaiset oppijat (2 työntekijää) sekä Vamos (5 työntekijää). Ruotsinkielistä etsivää nuorisotyötä pääkaupunkiseudun nuorille tarjoaa SVEPS (2 työntekijää tarjoaa palveluja pääosin helsinkiläisille nuorille). Vuonna 2015 Helsingissä on yhteensä 19 etsivän nuorisotyön työntekijää.

07.12.2015

Sj/2

Opetuslautakunta lausuu opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän ehdotuksesta uudeksi nuorisolaiksi koskien etsivää nuorisotyötä seuraavaa:

10 § Etsivä nuorisotyö

Opetuslautakunta kannattaa, että voimassa olevaan lakiin verrattuna pykälässä 10 korostettaisiin nuoren osallisuuden ja elämänhallinnan lisäämistä, jotka ovat keskeinen osa etsivää nuorisotyötä.

Säännöksen mukaan kunta ei ole edelleenkään velvollinen järjestämään etsivää nuorisotyötä. Opetuslautakunta katsoo, että tämä vapaaehtoisuus on näennäistä Helsingissä. Etsivä nuorisotyö on vakiinnuttanut paikkansa Helsingin nuorten palvelurakenteessa. Helsingissä asuu n. 140 000 15–29-vuotiasta nuorta vuonna 2015 eli 14 prosenttia koko maan nuorista. Etsivä nuorisotyö on välttämätöntä Helsingissä, jotta nuoret löytävät tarvitsemansa palvelut.

11 § Tietojen luovuttaminen etsivälle nuorisotyölle

Voimassa olevaan nuorisolakiin verrattuna ehdotetussa lakiuudistuksessa on tietojen luovuttamiseen etsivälle nuorisotyölle liittyvä erillinen, opetuksen- ja koulutuksen järjestäjiä sekä puolustusvoimia ja siviilipalvelukeskusta velvoittava 25 vuoden yläikäraja poistettu. Jatkossa erillistä ikärajaa ei olisi, vaan se koskisi kaikkia alle 30-vuotiaita. Tämän lisäksi oikeutta nuoren tietojen luovuttamiseen etsivälle nuorisotyölle laajennettaisiin myös Kansaneläkelaitokselle.

Etsivälle nuorisotyölle luovutetaan Helsingissä voimassa olevan lain mukaisesti n. 1500 - 2000 nuoren tiedot vuosittain. Ikärajan nostaminen, joka määrittelee nuoret, joiden tiedot etsivälle nuorisotyölle tulee ilmoittaa sekä ilmoittajatahojen lisääminen, tulee kasvattamaan etsivän nuorisotyön asiakasmäärää. Tämä tarkoittaa etsivän nuorisotyön tarpeen lisääntymistä ja siihen liittyvien kustannusten kasvamista.

12 § Rekisteri viranomaisten yhteistyötä varten etsivässä nuorisotyössä

Opetuslautakunta katsoo, että pykälän 2 momentin mukainen etsivän nuorisotyön uusi rooli viranomaisia yhdistävän rekisterin ylläpitäjänä ei ole järkevä. Viranomaisten välistä tiedonkulkua sekä yhteistyötä nuoren asioissa on lisättävä jo olemassa olevien palveluiden ja verkostojen sisällä, ei luomalla uusia teknisiä ratkaisuja, jotka johtavat etsivän nuorisotyön tehtävien laajenemiseen.

Opetuslautakunta katsoo, että pykälän 3 momentissa oleva uudistus, jonka mukaan rekisteröity yhdistys, säätiö tai muu yhteisö voisi toimia rekisterin käyttäjänä tietojen luovuttamista varten, ei vaikuta toimivalta

07.12.2015

Sj/2

ratkaisulta Helsingissä. Toimijoiden suuren määrän johdosta ei rekisterin ylläpito etsivän nuorisotyön toimesta olisi realistista.

13 § Nuoren tietojen käsitteleminen etsivässä nuorisotyössä

Opetuslautakunta kannattaa lakiluonnoksen kirjausta liittyen nuoren tietojen käsittelyyn etsivässä nuorisotyössä.

20 § Muut valtionavustukset

Opetuslautakunta on huolissaan etsivälle nuorisotyölle kohdennetusta valtionavustuksesta, jonka määrän on jo nyt arvioitu vuodelle 2016 vähenevän 30 000 eurosta/henkilötyövuosi 25 000 euroon/ henkilötyövuosi. Opetuslautakunta toteaa, että 14 prosenttia koko maan 15–29-vuotiaista nuorista asuu Helsingissä. Vuonna 2015 etsivän nuorisotyön 14 miljoonan euron valtionavustuksen kokonaismäärästä kohdentui Helsinkiin vain 3 prosenttia, 450 000 euroa.

NUORTEN TYÖPAJATOIMINTA

Stadin ammattiopistossa toimii neljä suomenkielistä nuorten työpajaa Mediakylpylä, Metalliverstas, Sininen Verstas sekä WooDoo-werstas. Työpajat on tarkoitettu työttömille nuorille ja ne ovat osa Stadin ammattiopiston oppimisympäristöjä. Suomenkielinen työpajatoiminta rahoitetaan kaupungin omalla rahoituksella. Pääkaupunkiseudulla toimii myös ruotsinkielinen työpaja SVEPS, jonka omistaa Folkhälsan Utbildning Ab. Noin puolet SVEPSin asiakkaista on helsinkiläisiä nuoria. Kaupunginkanslia (Helsingin työllistämistoimikunta) avustaa SVEPSin työpajatoimintaa 100 000 eurolla vuodessa.

Opetuslautakunta lausuu opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän ehdotuksesta uudeksi nuorisolaiksi koskien nuorten työpajatoimintaa seuraavaa:

19 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Opetuslautakunta kannattaa esitettyä erillistä pykälää nuorten työpajojen valtionavustusten myöntämiseen.

27 § Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa

Opetuslautakunta kannattaa esitettyä pykälää liittyen huumausainetestaukseen nuorten työpajatoiminnassa. Helsingissä nuorten työpajat ovat osa Stadin ammattiopistoa. Helsingin kaupungin nuorten työpajoilla työskentelee työkokeilijoiden lisäksi opiskelijoita, joita velvoittaa laki ammatillisesta peruskoulutuksesta. Laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta 34 a § säädetään samansuuntaisesti huumausainetestauk-

07.12.2015

Sj/2

sesta kuin esitetystä 27 § huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa.

Käsittely

17.11.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Keskustelu.

Jäsen Nordman teki seuraavan vastaehdotuksen:

- lausuntoehdotuksen 5. kappale ("Opetusviraston nuoriso- ja aikuis-koulutuslinja...") muutetaan muotoon:

"Opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja koordinoi etsivää nuorisotyötä Helsingissä järjestämällä ja hankkimalla etsivän nuorisotyön palvelua. Helsingin kaupunki tuottaa etsivää nuorisotyötä itse kaupunginkanslian toimesta Tulevaisuustiskillä (4 työntekijää). Opetusvirasto tuottaa valtionavustuksella (kattaa n. 65 % toiminnan kuluista) suomenkielistä etsivää nuorisotyötä Stadin ammattiopistossa (6 työntekijää)."

- lausuntoehdotuksen 6. kappale ("Lisäksi kaupunki hankkii...") muutetaan muotoon:

"Lisäksi kaupunki hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntarjoajilta. Opetusviraston vuodesta 2016 mahdollisesti maksama korvaus (5 000 euroa/työntekijä) näille yksityisille palveluntuottajille kattavat vain osan niistä kustannuksista, joita valtionavustukset (30 000 euroa/ työntekijä vuonna 2015) eivät kata. Vuonna 2015 suomenkielistä palvelua tarjoaa Helsingissä Helsingin seudun erilaiset oppijat (2 työntekijää) sekä Vamos (5 työntekijää). Ruotsinkielistä etsivää nuorisotyötä pääkaupunkiseudun nuorille tarjoaa SVEPS (2 työntekijää tarjoaa palveluja pääosin helsinkiläisille nuorille). Vuonna 2015 Helsingissä on yhteensä 19 etsivän nuorisotyön työntekijää." ja

- lausuntoehdotuksen 16. kappale muutetaan muotoon:

"Stadin ammattiopistossa toimii neljä suomenkielistä nuorten työpajaa Mediakylpylä, Metalliverstas, Sininen Verstas sekä WooDoo-werstas. Työpajat on tarkoitettu työttömille nuorille ja ne ovat osa Stadin ammattiopiston oppimisympäristöjä. Suomenkielinen työpajatoiminta rahoitetaan kaupungin omalla rahoituksella. Pääkaupunkiseudulla toimii myös ruotsinkielinen työpaja SVEPS, jonka omistaa Folkhälsan Utbildning Ab. Noin puolet SVEPSin asiakkaista on helsinkiläisiä nuoria. Kaupunginkanslia (Helsingin työllistämistoimikunta) avustaa SVEPSin työpajatoimintaa 100 000 eurolla vuodessa."

Kannattaja jäsen Hertzberg

07.12.2015

Sj/2

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Nordmanin vastaehdotus

Jaa-äännet: 2

jäsenet Ahva, Rydman

Ei-äännet: 8

jäsenet Hertzberg, Jalovaara, Korolainen, Leoni, Nordman, Raittinen,
Razmyar, puheenjohtaja Krohn

Tyhjä: 1

jäsen Palm

Hyväksyttiin jäsen Nordmanin vastaehdotus äänin 8-2 (1 tyhjä).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja

Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi